

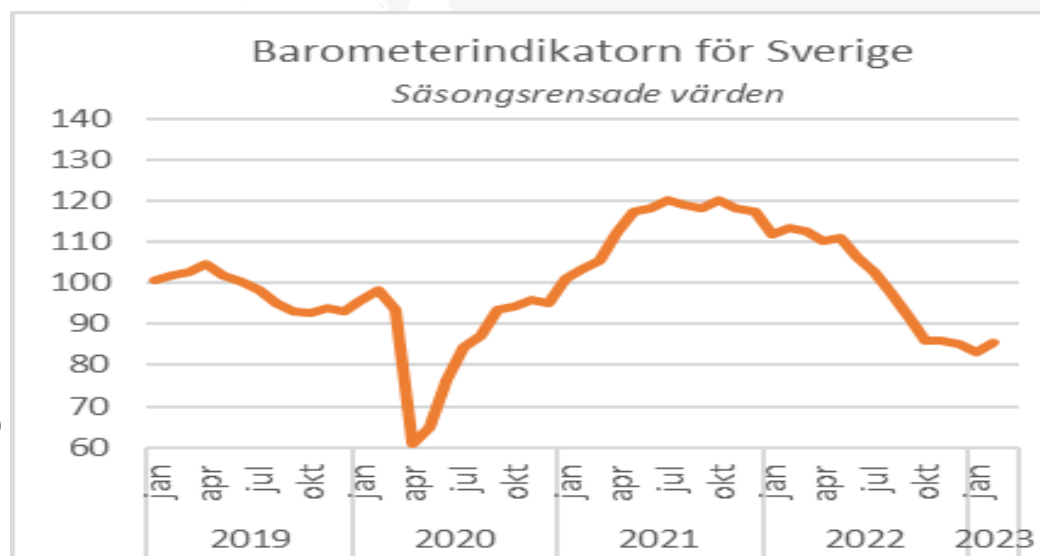
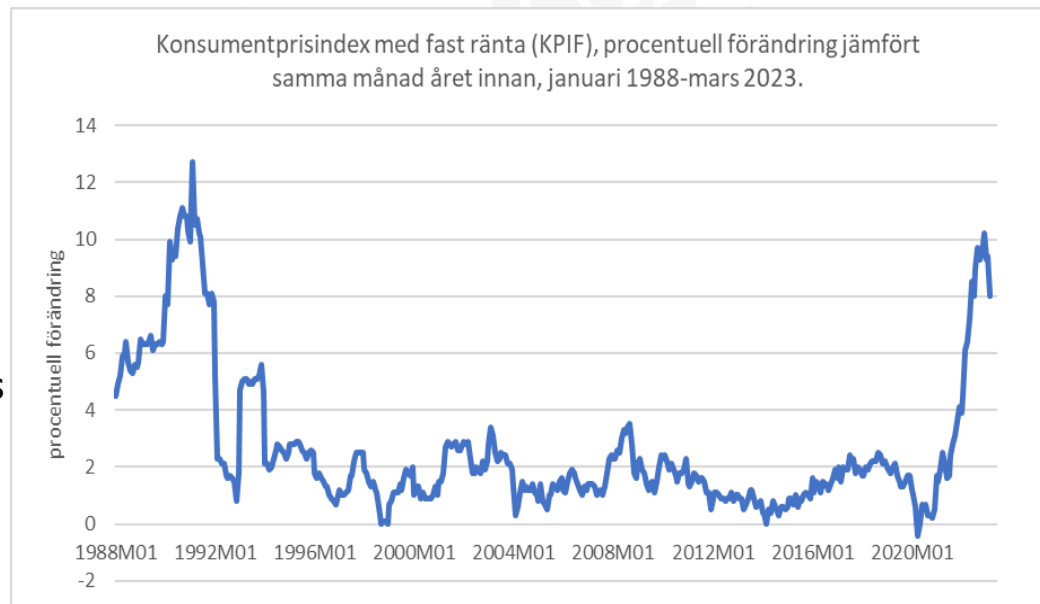
Prischocken

Joacim Waara

Samhällsanalys, Västra Götalandsregionen

Osäkert läge

- Inflationen hög redan hösten 2022
 - Snabb öppning efter pandemi – snabbt ökad efterfrågan och brist på vissa varor
- Kriget bidrog till inflationsboom
 - Höga priser på energi och spannmål
- Pandemins utbudskris har ersatts av efterfrågekris
- Läget förvärras av svag svensk krona och hög skuldsättning. Skuldsättning orsakad av tillgång till billigt kapital
- 10 års reallöneökningar har "ätits upp" men samtidigt finns viss buffert
- Begränsat utrymme för stimulanspaket
- Konjunkturinbromsningen har planat ut, även om hushållen är pessimistiska
- Oenighet inom EU avseende Ukraina samt viss oro bland kreditinstitut bidrar till osäkerhet

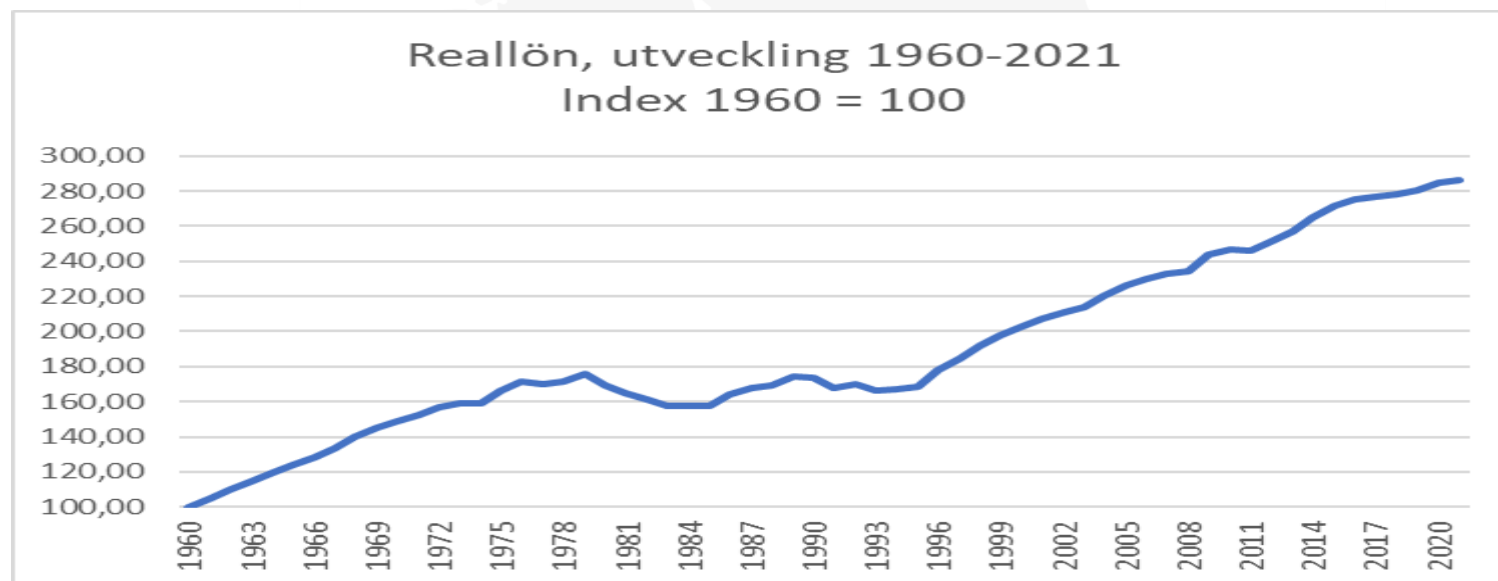
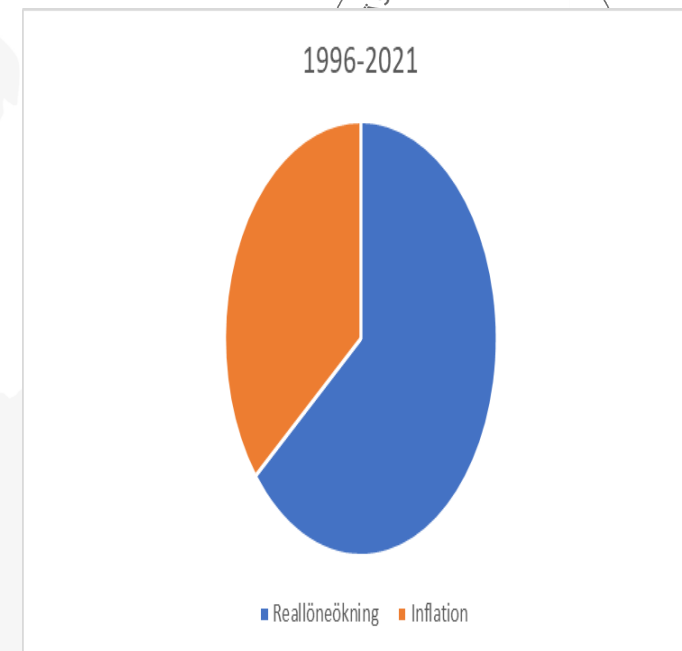
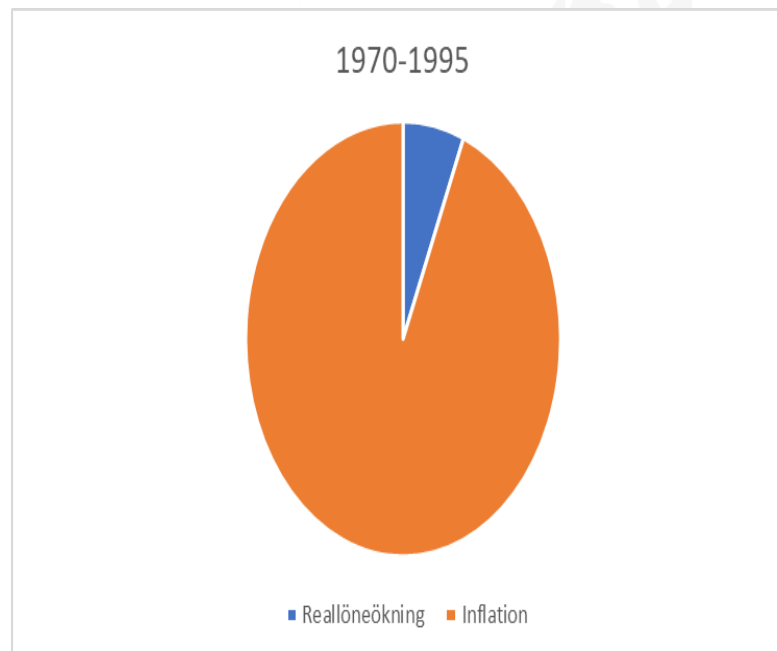
Nominell lön, reallön och inflation

1970-1995

- Höga nominella löneökningar
- Hög inflation
- Närmast obefintliga reallöneökningar
- Kostnadskriser i näringslivet
- Detaljstyrda centrala avtal

1996-2021

- Lägre nominella löneökningar...
- ...men även låg inflation
- Betydande reallöneökningar
- Märket 1997
- Högre grad decentraliserad lönebildning
- Självständig riksbank med uttalat inflationsmål

Risk för stagflation och löne-pris-spiral?

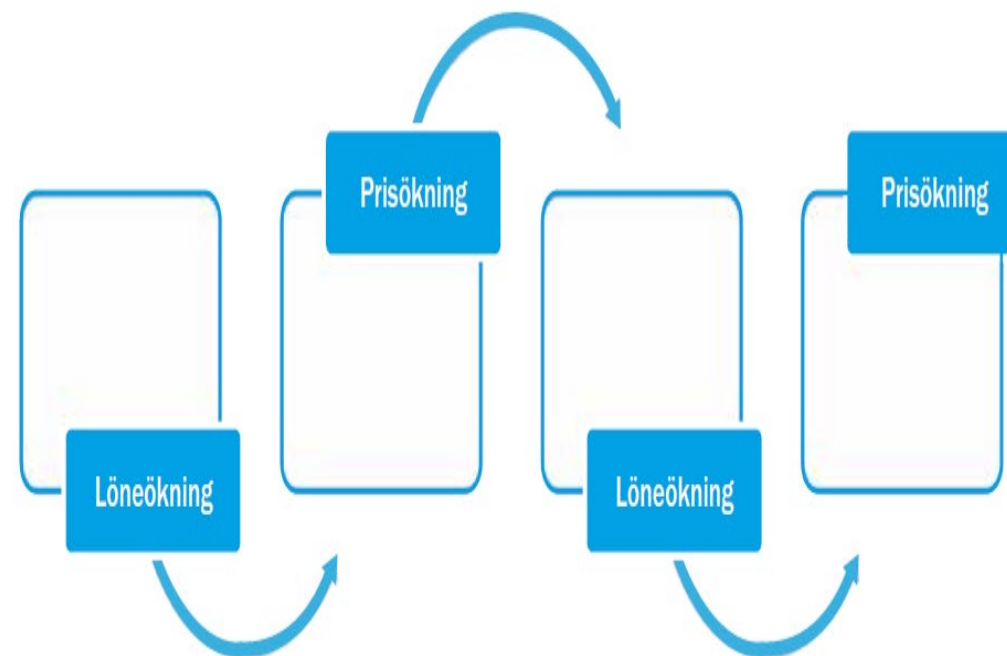

• Stagflation?

- Såväl arbetslöshet som inflation är hög, men ekonomisk tillväxt låg
- Uppstod under 1970-talet (oljekris och expansiv ekonomisk politik)
- Arbetslöshet har dock inte ökat nämnvärt, även om inflationen är hög (arb. kr. bristen)
- Viss ökning av konkurser och varsel

• Löne-pris-spiral?

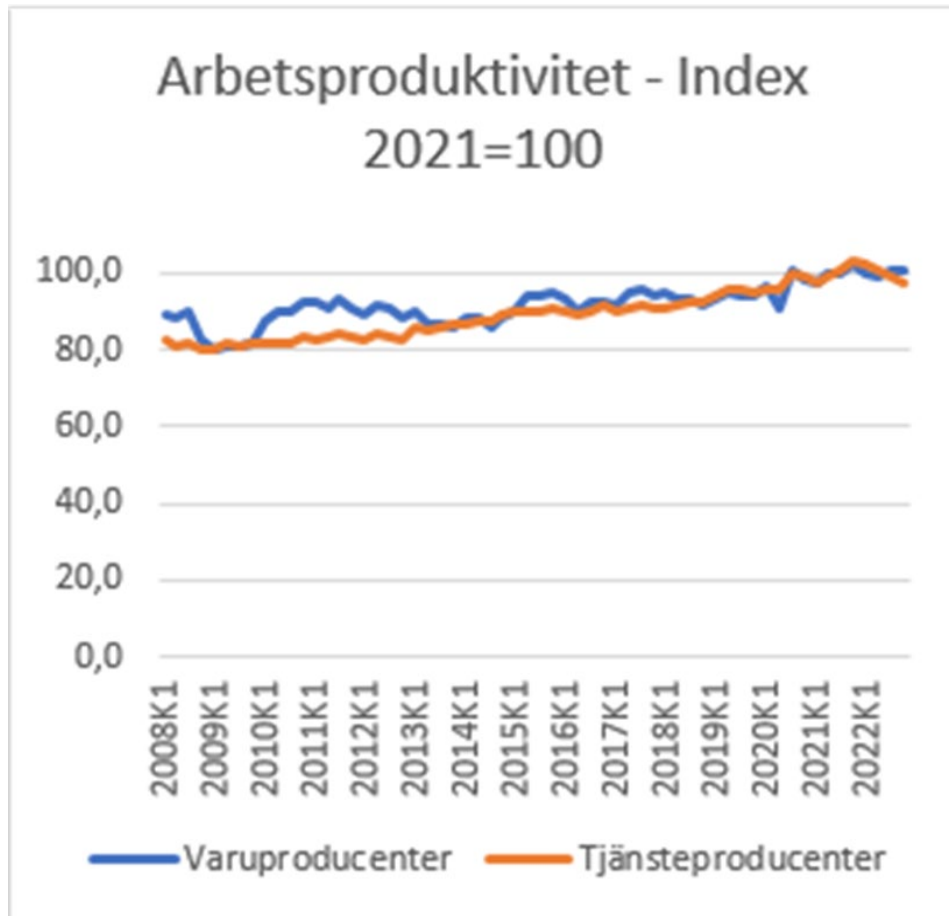
- Löneökningar som kompenserar för prisökningar riskerar bidra till inflationen (arb.kr. bristen bidrar)
- Industriavtalet motverkar löne-pris-spiral
- Risk för löneökningar utöver avtal relativt låg (löneglidning). Kan förändras pga arbetskraftsbristen

Källa: IER

Stagnerad arbetsproduktivitet

Avgörande för att arbetskraftskostnaden ska kunna öka utan att konkurrenskraften urholkas ?

Figur 5-6 Tillväxt i arbetsproduktivitet i OECD*, 1950-2010.

